

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LŽ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Ako pracovať s deťmi s poruchami reči predškolského veku v materských školách

Ing. Peter Dubovan
Metodicko-pedagogické centrum
Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: **Ako pracovať s deťmi s poruchami reči predškolského veku v materských školách**

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Vývin detskej reči je jedným z najvýznamnejších fyziologických procesov v živote človeka. Výkazy o školských zariadeniach a prevencie z Centra špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie pri Špeciálnej materskej škole v Banskej Bystrici uvádzajú, že počet detí s narušenou komunikačnou schopnosťou v predškolskom veku neubúda, ba naopak narastá. Základným podnetom na vypracovanie vzdelávacieho programu je aktualizovanie a rozšírenie zručností pedagogických zamestnancov predprimárneho vzdelávania v pedagogickej diagnostike komunikačných zručností v oblasti vývinu hlások a následnej možnej prevencii so zameraním na rozvoj jemnej motoriky artikulačných orgánov u detí predškolského veku.

Na základe 10-ročných pozorovaní výstupov z depistážnych orientačných logopedických vyšetrení školského logopéda v zariadení poradenstva a prevencie, ktoré boli realizované priamo v materských školách, vnímame stále opakujúcu sa potrebu vyplývajúcu z praxe, ktorá súvisí s nasledovnými potrebami:

- stále pretrvávajúci výskyt detí s narušenou komunikačnou schopnosťou v materských školách,
- absencia informácií zo strany pedagogických zamestnancov materských škôl v oblasti rozvoja a prevencie komunikačných zručností,
- následne pretrvávajúci problém zo strany pedagogických zamestnancov pri motivácii rodičov detí v materských školách k potrebe prvého preventívneho logopedického vyšetrenia v predprimárnom vzdelávaní,
- nedostatok odborných zamestnancov v praxi na realizáciu prevencie v oblasti rozvoja komunikačných zručností podľa aktuálnych potrieb materských škôl.

Učiteľ predprimárneho vzdelávania vychádza vo výchovno-vzdelávacom procese zo Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie, ktorý je rámcovaný povinným obsahom vzdelania a dáva priestor na dotvorenie obsahu. Túto možnosť môže učiteľ využiť na uplatnenie nových, získaných aktivizujúcich metód a efektívnych spôsobov učenia so zameraním na prevenciu a rozvoj komunikačnej schopnosti detí.

Súčasťou pedagogickej činnosti učiteľa materskej školy je aj pedagogická diagnostika, ktorej obsahom je orientačné vyšetrenie komunikačných zručností. Možnosť skorého odhalenia rečových porúch a chýb v MŠ môže prispieť k ich včasnému odstráneniu, preto je predložený program zameraný na prehĺbenie poznatkov v pedagogickej diagnostike rozvoja komunikačných zručností pedagogického zamestnanca predprimárneho vzdelávania a následnej možnej prevencie v tejto oblasti.

Zároveň poukazujeme na skutočnosť, že aj v materských školách sa podľa § 95 ods.1 písmena a) školského zákona uskutočňuje výchova a vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením, ktorých podskupinou sú deti s narušenou komunikačnou schopnosťou. Učiteľ vo výchovno-vzdelávacom procese s takýmito deťmi musí mať špecifický prístup a využívať rôzne edukačné aktivity na zmiernenie vplyvu narušenej komunikačnej schopnosti. Realizáciou tohto vzdelávacieho programu chceme podporiť pedagogických zamestnancov materských škôl, aby vedeli rozvíjať komunikačné zručnosti aj u týchto detí adekvátne k ich pedagogickým kompetenciám učiteľa predprimárneho vzdelávania.

Návrh programu kontinuálneho vzdelávania vytvára predpoklad na úspešnú realizáciu pedagogickej diagnostiky – posúdenia úrovne rozvoja reči v oblasti výslovnosti a nové stratégie rozvoja jemnej motoriky

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

artikulačných orgánov umožňujúcej pedagogickým zamestnancom predprimárneho vzdelávania efektívnejšie pracovať s dieťaťom v materskej škole v tejto oblasti.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

aktualizačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:

kombinovaná forma (prezenčná a dištančná)

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ: Aktualizovať, prehĺbiť a rozšíriť vedomostí a zručností pedagogických zamestnancov predprimárneho vzdelávania v oblasti porúch reči u detí predškolského veku a ich následného rozvoja i prevencie v tejto oblasti.

Špecifické ciele:

1. Aktualizovať vedomostí učiteľov pre predprimárne vzdelávanie v oblasti rečového vývinu detí v predškolskom veku.
2. Poznať, identifikovať a charakterizovať najčastejšie sa vyskytujúce druhy narušenej komunikačnej schopnosti v predškolskom veku.
3. Prehĺbiť vedomosti o pedagogickej diagnostike so zameraním na rozvoj vývinu hlások u detí predškolského veku.
4. Rozšíriť schopnosť vedieť vybrať vhodné stratégie a metódy na rozvoj a prevenciu v oblasti jemnej motoriky artikulačných orgánov u detí predškolského veku.
5. Poznať a vedieť použiť metodiku „Zajko Japi“ (Nitrianske Pravno : Maquita, 2005. ISBN 80-88936-92-6) zameranú na rozvoj a prevenciu jemnej motoriky artikulačných orgánov.

Obsah vzdelávacieho programu:

1. MODUL: Pedagogická diagnostika – rozvoj komunikačných zručností v predškolskom veku

Témy	Forma	Časový rozsah
- Vývin reči podľa jazykových rovín.	prezenčná	2
- Vývin hlások podľa artikulačných okruhov.		1
- Problémové hlásky v predškolskom veku - /R,L,V, S,C,Z,Š,Č,Ž/		1
- Najčastejšie druhy narušenej komunikačnej schopnosti vyskytujúce sa v predškolskom veku – oneskorený vývin reči, narušený vývin reči dyslália, mutizmus, zajakavosť.		2
- Pedagogická diagnostika v predškolských zariadeniach v oblasti rozvoja komunikačných zručností u detí predškolského veku.	dištančná	5
Dištančná úloha: Vytvoríť obrázkový materiál jedného artikulačného okruhu – zoznam obrázkov, prezentovať skúsenosti z vlastného použitia obrázkového materiálu v materskej škole.		3

Výstup dištančnej formy: Vytvorený obrázkový materiál zameraný na rozvoj jedného artikulačného okruhu hlások – sykaviek a jeho následné použitie, (1 hláska = 3 obrázky na jednej strane A5). Písomne spracované skúsenosti z vlastného použitia obrázkového materiálu v materskej škole v rozsahu min 1 normostrany A4.		
Spolu	P/D	11/3

2. MODUL: Rozvoj a prevencia jemnej motoriky artikulačných orgánov u detí predškolského veku v materských školách

Témy	Forma:	Časový rozsah
- Spätná väzba na dištančný výstup: vzájomne medzi účastníkmi (dvojice - trojice) a od lektora.	prezenčná	2
- Špecifikácia pojmu jemná motorika artikulačných orgánov.		1
- Anatómia a fyziológia rečových orgánov z hľadiska prevencie.		1
- Metódy na rozvoj jemnej motoriky artikulačných orgánov v predškolskom veku.		1
- Metodika „Zajko Japi“ – charakteristika metodiky, nácvik jej použitia v materských školách.		4
Spolu		11

Profil absolventa: Absolvent vzdelávacieho programu na základe pedagogickej diagnostiky v oblasti rozvoja komunikačných zručností vie orientačne posúdiť dosiahnutú úroveň vývinu reči u detí v predškolskom veku a prípadne odporučiť dieťa do logopedickej odbornej starostlivosti. Absolvent má aktualizované informácie v oblasti najčastejšie sa vyskytujúcich druhov narušenej komunikačnej schopnosti ako aj možností rozvoja a možnej prevencie v tejto oblasti. Absolvent vie použiť voľne dostupnú metódu „Zajko Japi“ zameranú na rozvoj jemnej motoriky artikulačných orgánov u detí v predškolskom veku.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Celkový počet vyučovacích hodín: **25 hodín**, z toho 22 hodín prezenčne a 3 hodiny dištančne.

Trvanie vzdelávacieho programu: najviac 10 mesiacov

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

Učiteľ

Podkategória pedagogických zamestnancov:

Učiteľ pre predprimárne vzdelávanie

Kariérový stupeň:

- samostatný pedagogický zamestnanec,
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou,

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou.

Kariérová pozícia: -

Vyučovaci predmet: -

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Program kontinuálneho vzdelávania je určený pre učiteľa pre predprimárne vzdelávanie, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady v súlade s vyhláškou MŠVVŠ SR č. 437/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania na vzdelávanie:

Na kontinuálne vzdelávanie sa uchádzač prihlasuje písomnou prihláškou. Riaditeľ školy na prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa. Riaditeľovi školy potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Spôsob preukázania príslušnosti k cieľovej skupine:

Ak riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, posúdi poskytovateľ oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Aktualizačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.

Požiadavky na ukončovania vzdelávacieho programu:

1. Minimálne 80 %-ná účasť na prezenčnej forme vzdelávania.
2. Spracovaná a odovzdaná dištančná úloha.
3. Záverečná prezentácia, ktorej obsahom je zovšeobecnenie skúseností z práce podľa metodiky „Zajko Japi“ spracovaná písomne v rozsahu 1 normostrany, formát A4.

Personálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:

Garant:

Mgr. Róbert Sabo, PhD., učiteľ pre kontinuálneho vzdelávania s atestáciou v oblasti špeciálnej pedagogiky, Metodicko-pedagogické centrum, regionálne pracovisko Banská Bystrica, Horná 97.

Garant spĺňa požiadavky § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Lektori:

- odborní zamestnanci s prvou atestáciou – školský logopéd, školský psychológ a špeciálni pedagóg,
- pedagogickí zamestnanci s druhou atestáciou - učitelia pre kontinuálne vzdelávanie s dosiahnutým vzdelávaním v odboroch školská psychológia, špeciálna pedagogika a školská logopédia.

Finančné zabezpečenie:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a z prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatí bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:

Kancelárske potreby: flipchartový papier, fixky, papier, tabuľa, prefotené materiály pre účastníkov vzdelávania.

Technické a informačné zabezpečenie vzdelávacieho programu:

notebook, dataprojektor pre lektora, internet.

Odporúčaná literatúra:

1. ANTUŠEKOVÁ, A. *Preventívna logopedická starostlivosť*. Bratislava : SPN, 1995. ISBN 80-08-00868-7
2. HOLLÁ, L. *Zajko Japi*. Nitrianske Pravno : Maquita, 2005. ISBN 80-88936-92-6
3. HORŇÁKOVÁ, K. et al. *Kniha o detskej reči*. Bratislava : Slniečko, 2005. ISBN 80-969074-3-3
4. KUTÁLKOVÁ, D. *Vývoj detskej reči krok za krokom*. Praha : Grada, 2005. ISBN 80-247-1026-9
5. LECHTA, V. et al. *Diagnostika narušenej komunikačnej schopnosti*. Martin : Osveta, 1995. ISBN 80-88824-18-4
6. LYNCH, CH., KIDD, J. *Cvičení pro rozvoj reči*. Praha : Portál, 2002. ISBN 80-7178-571-7

Návrh počtu kreditov:

Spolu **7 kreditov**, z toho 5 kreditov za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.